

Het water op het laagste punt van Nederland

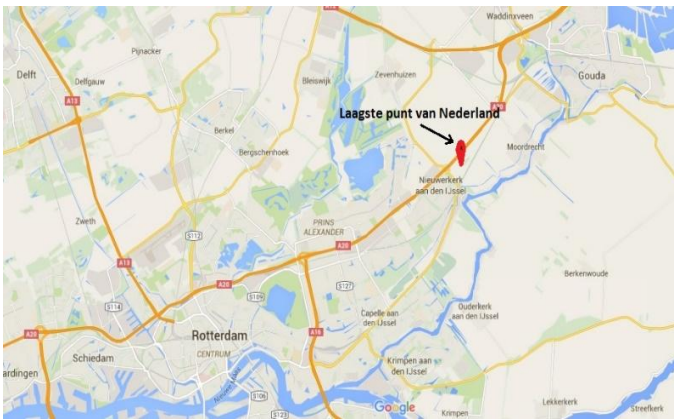
Julius Rasenberg

Onderzoeksvraag

Wat gebeurt er precies met het water op het laagste punt van Nederland?

Gebiedsbeschrijving

Het laagste punt van Nederland ligt tussen Rotterdam en Gouda, bij Nieuwerkerk aan de IJssel. Het is tegenwoordig onderdeel van de gemeente Zuidplas. Het is ontstaan bij de drooglegging van de Zuidplaspolder in 1841. Het laagste punt ligt 6,76 meter onder NAP. Er staat zelfs een monument langs de A20 ten ere van het laagste van Nederland.¹ Het huidige gebied wordt gebruikt als agrarische grond. De meeste mensen uit de omgeving weten niet eens dat het laagste punt van Nederland om de hoek ligt. Maar dit hebben de mensen in de praktijk ook niet door. Echter het bestemmingsplan van het gebied is al jaren een discussie binnen de gemeente.

Figuur 1: Ligging laagste punt van Nederland. Vastgesteld m.b.v. coördinaten van de gemeente Zuidplas.²

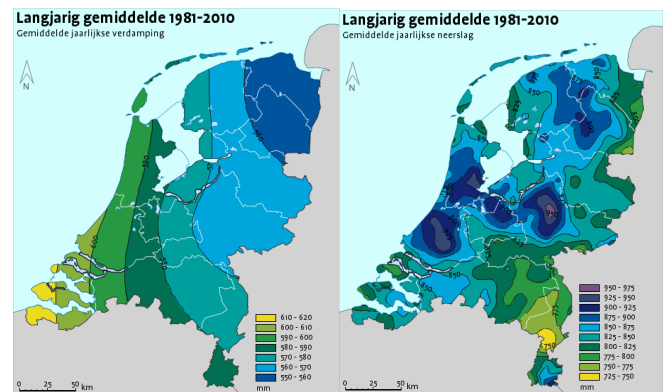
Resultaten

Figuur 2: Het monument.³

Voordat we kijken wat er precies met het water gebeurt, moeten we eerst wat feiten weten. Zoals hoeveel water komt er in het gebied en hoeveel water kan het gebied verlaten. De jaarlijkse **neerslag** is ruim 900 mm. En de **verdamping** in het gebied 590 mm. Figuur 3 van het

KNMI geeft dit goed weer door middel van twee weerkaarten. Om dit overschot van 310 mm te bergen moeten er een verschillende manieren gebeuren. Dit wordt afgevoerd via de ringvaart en de Hollandse IJssel. Er zit een verschillende gemalen tussen de ringvaart en de Hollandse IJssel.

Figuur 3: Weerkaarten van het KNMI met links gemiddelde jaarlijkse verdamping en rechts gemiddelde jaarlijkse neerslag.⁴

De gemiddelde **grondwaterstand** in het gebied ligt op 9,25 meter onder NAP. Dit betekent dat het ongeveer 2,5 meter onder het **maaiaveld** ligt. Het gebied is de afgelopen 100 jaar meer dan een meter gezakt. Gebieden in **Laag-Nederland** zijn vaak onderworpen aan zeer strak peilbeheer om inklinking te voorkomen. Dit is ook het geval in de gemeente Zuidplas. Maar de door de huidige klimaatverandering zou er op de lange termijn meer ruimte moeten komen voor waterberging.

Het huidige bestemmingsplan is bedoeld voor agrarische praktijken. Maar ook dit zal veranderen in nat natuurgebied.⁵

Conclusie

Voorlopig gebeurt er dus niks speciaals met het water op het laagste punt van Nederland. Het wateroverschot van 310 mm wordt door gemalen weggevoerd. Maar op de lange termijn is dit niet erg effectief. Het gebied is namelijk als agrarische grond niet heel erg bruikbaar. Het is vette, zware klei die ook nog eens heel nat is. Daarop valt moeilijk te verbouwen. Zoals eerder aangegeven, verandert het gebied van agrarische grond naar een nat natuurgebied. Dit lijkt mij ook een juiste conclusie. Bovendien komen dat bepaalde vogel en planten weer terug in het landschap. Zelfs in de drukke Randstad.

Referenties

Voorbeelden:

[1] Gemeente Zuidplas, 1-12-2015

[2] Google Maps 30-11-2015

[3] Monument van het laagste punt van Nederland

[4] "Klimaatatlas" van KNMI, bekeken op 29-11-2015

[5] Gemeente Zuidplas, bestemmingsplan Zuidplaspolder. 30-11-2015